

Epizteln rapporterar denna gång om ett ovanligt utbrott av salmonella bland hästar i Ångermanland.

Svenska myndigheter deltog vidare i den internationella antibiotikaveckan den 13–19 november och vill här påminna om veterinärkårens ansvar att hålla antibiotikaanvändningen nere. Texten är sammanställd av Jordbruksverket.

UTBROTT AV SALMONELLA I ÖRNSKÖLDSVIK

Ett utbrott av *Salmonella infantis* konstaterades den 3 oktober 2017 i en grupp hästar på en gård utanför Örnsköldsvik. Gården har ca 70 hästar och 20 nötkreatur. Det är mycket ovanligt att se större utbrott av salmonella hos häst i Sverige.

Den 18 september visade ett föl allvarliga koliksymtom och avlivades. I detta skede fanns ingen misstanke om salmonella och därför togs inga prover. Senare dog ännu ett föl akut utan föregående sjukdom. Den 26 september insjuknade ytterligare två föl med vattentunn diarré och fölen behandlades symtomatiskt. Vid provtagning kunde salmonella konstateras. Jordbruksverket tog beslut att spärra gården och att utökad provtagning skulle genomföras i besättningen. Spärrförklaringen innebär att ingen gödsel, foder eller djur i besättningen får lämna gården. Spärren kan hävas efter friförklaring.

Positiva prover har även hittats hos nötkreatur, vuxna hästar och djurägare på den aktuella gården. Jordbruksverket har startat en smittspårningsutredning. Sanering av gården och uppföljande provtagning av djuren pågår.

Om salmonella

Salmonella av typen *Salmonella infantis* är ovanlig hos djur i Sverige, men isolerades för fyra år sedan hos en nötbosättning i Skåne.

Hästar kan bära salmonella utan att uppvisa symtom. Föl som infekteras insjuknar oftare än vuxna hästar. Sepsis, kolit, lunginflammation

FOTO: ANNE DILLNER/SCANDINAV BILDBYRÅ

Under september insjuknade fler föl med gastro-intestinala symtom på en gård utanför Örnsköldsvik. Vid provtagning kunde salmonella konstateras.

och ledinfektioner förekommer. Symtomutvecklingen beror på vilken typ av salmonella det är, smittdos och hästens immunförsvar.

Salmonella utsöndras via träcken och den huvudsakliga smittvägen är fekal-oral. Då salmonellainfektion är en zoonos, är det viktigt att hålla noggrann hygien vid hantering av djuren för att undvika smittspridning bland männi-

skor och djur. Salmonellainfektion hos häst och andra djurslag är anmälningspliktig och hanteringen av utbrott regleras bland annat av zoonoslagstiftningen.

ANTIBIOTIKARESISTENS I VÄRLDEN UPPMÄRKSAMMAS

Den 13–19 november deltog Sverige i den internationella antibiotikaveckan som världshälsoorganisationen, WHO, världsorganisationen för djurhälsa, OIE, och FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation, FAO, står bakom. Bland annat hölls det årliga antibiotikaforumet den 16 november och två filmer om hur vi skyddar antibiotikan lanserades inom ramen för kampanjen med samma namn. En uppdaterad webbplats ”skyddaantibiotikan.se” lanserades också under den internationella antibiotikaveckan. På denna webbplats finns bland annat information om vad var och en kan göra för att bidra till att bromsa resistensutvecklingen. Allt material, inklusive filmer, finns för nedladdning och får gärna användas och spridas.

Resistenta bakterier är ett globalt problem som växer med ökad rörlighet av människor, djur, livsmedel och andra varor. En nationell handlingsplan är grundläggande för att varje land ska kunna bygga upp ett systematiskt arbete mot resistens. Ett av målen i den politiska deklaration som antogs vid ett högnivåmöte i FN

förra året är därför att alla FNs medlemsländer ska ta fram nationella handlingsplaner under 2017. En sammanställning från WHO visar att 79 av 151 rapporterande länder hade tagit fram planer i maj 2017.

”Friska djur behöver inte antibiotika”

Sverige har länge bedrivit ett långsiktigt och strukturerat arbete mot antibiotikaresistens och uppdaterar för närvarande vår nationella tvärsektorieella handlingsplan. För ett framgångsrikt arbete är både myndigheters och andra aktörers insatser på nationell, regional och lokal nivå av avgörande betydelse. Den svenska strategin bygger därför på samverkan mellan olika aktörer. På djursidan har synen länge varit att det bästa sättet att minska antibiotikaanvändningen är att förhindra uppkomst av sjukdom, genom förebyggande åtgärder, kontrollprogram, hygien, djurskötsel och miljö samt avel.

Det är viktigt att alla gör vad de kan för att minska förekomst och spridning av resistenta bakterier. Som veterinär kan man bidra både i sin yrkesutövning och genom att informera djurägare och andra att tänka på följande:

- Använd inte antibiotika i onödan.
- Använd inte överbliven antibiotika.
- Lämna in överbliven antibiotika på apoteket.
- Skydda dig själv och andra från smitta.
- Tvätta händerna.
- Följ vaccinationsprogram.

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

noterat

Otillåten medicinering av tävlingshäst

■ ■ En svensk häst har lämnat ett positivt prov för otillåten medicinering efter tävling, meddelade Svenska Ridsportförbundet den 24 november. Provet togs vid en dressyrtävling i juni och visar att hästen vid tävlingstillfället hade en otillåten substans i kroppen.

Substansen ifråga är hydroxibupivakain, som är en metabolit till bupivakain. Bupivakain är en långtidsverkande lokalbedövande substans. Preparatet är endast registrerat i Sverige för användning till människa. Både A- och B-provet bekräftar förekomst av substansen.

Disciplinnämnden konstaterar att hästen haft en substans som klassas som otillåten medicinering i kroppen under tävlingen och dömer ansvarig person, i detta fall ryttaren till avstängning i sex månader. Resultat uppnådda på tävlingen i Everlöf 25 juni 2017 ska strykas.

– Då bupivakain nu påträffats i ett flertal fall inom svensk ridsport de senaste åren, vill vi varna för att använda detta läkemedel för människa (Marcain®) som inte är godkänt i Sverige för hästar. Det är ett långtidsverkande lokalbedövande preparat som kan fin-

FOTO: OKAMARA

Bupivakain (Marcain®) rekommenderas inte till tävlande hästar, säger Peter Kallings. Preparatet är inte godkänt för hästar och kan finnas kvar under lång tid i kroppen.

nas kvar under längre tid hos hästen, varför det inte rekommenderas till tävlande hästar, kommenterar Peter Kallings, sakkunnig veterinär för Ridsportförbundet. ■